

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Februar 2024

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Erhvervsministeriets forvaltning af hjælpe- pakker under COVID-19

Opfølgning i sagen om Erhvervsministeriets forvaltning af hjælpepakker under COVID-19 (beretning nr. 6/2021)

6. februar 2024

RN 1104/24

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Erhvervsministeriets forvaltning af hjælpepakker under COVID-19, som blev indledt med en beretning i 2021. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om Erhvervsministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 23. februar 2022.

2. Beretningen handlede om Erhvervsministeriets forvaltning af statens 3 største kompensationsordninger til virksomheder, der i 2020 blev økonomisk ramt af COVID-19-pandemien: lønkompensation, kompensation til selvstændige og kompensation for faste omkostninger. Beretningen havde fokus på første fase af udbetalinger til virksomhederne i perioden marts-august 2020.

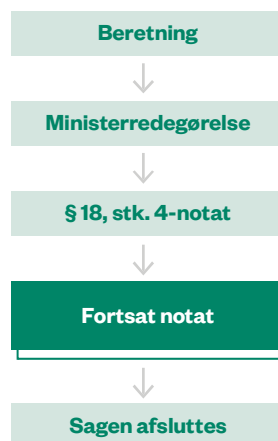
3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det tilfredsstillende, at Erhvervsministeriet på kort tid og under vanskelige forhold havde implementeret hjælpepakkerne og havde levet op til Folketingets målsætning om hurtig udbetaling til erhvervslivet. Statsrevisorerne fandt dog, at Erhvervsministeriets indsats for at minimere risikoen for fejludbetalinger og svig med de 3 største kompensationsordninger ikke havde været helt tilfredsstillende. Kontrollen med ordningerne var således i høj grad baseret på en efterkontrol, som endnu ikke var gennemført, og som var udskudt flere gange. Statsrevisorerne konstaterede, at udskydelsen af efterkontrollen – ikke mindst efterkontrollen af de særligt risikable sager – indebar risiko for, at nogle virksomheder kunne have modtaget uberettiget kompensation, som det ikke ville være muligt at få tilbagebetalt.

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Erhvervsstyrelsen har slutfregnet og kontrolleret langt hovedparten af virksomhedernes ansøgninger om kompensation fra Erhvervsministeriets hjælpepakker under første fase af coronanedlukningen. Rigsrevisionens gennemgang viser, at Erhvervsstyrelsen har kontrolleret sagerne for en række risikofaktorer, og at styrelsen ved slutfregningen har haft en systematisk gennemgang af dokumentationen fra virksomhederne for at sikre, at der ikke er udbetalt uberettiget kompensation. Erhvervsstyrelsen har desuden gennemført en udvidet kontrolindsats i særligt risikable sager. Det gælder bl.a. sager, hvor der var sket straksudbetaling, og sager, hvor der har været mistanke om svindel og hvidvask.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Erhvervsstyrelsen mangler at færdigkontrollere og slutafregne ca. 5 % af sagerne vedrørende første fase af hjælpepakkerne. Erhvervsstyrelsen har udarbejdet en plan for færdiggørelsen af disse sager, ligesom styrelsen løbende følger op på fremdriften i behandlingen af sagerne.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at sagen kan afsluttes.

II. Status på sagen

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Erhvervsministeriets design og gennemførelse af automatiske kontroller.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 23. februar 2022.
2. Erhvervsministeriets gennemførelse af efterkontrollen for den første fase af hjælpepakkerne (marts-august 2020) for de 3 største kompensationsordninger.	Behandles og afsluttes i dette notat.
3. Erhvervsministeriets sagsbehandlingstid for ansøgninger om kompensation.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 23. februar 2022.

III. Erhvervsministeriets initiativer

5. Vi gennemgår i det følgende Erhvervsministeriets initiativer i forhold til det udestående opfølgningspunkt.

6. Opfølgningen er baseret på Erhvervsstyrelsens opgørelser over styrelsens slutafregningssager med virksomhederne og på styrelsens interne procedurer for kontrol og sagsbehandling af virksomhedernes ansøgninger. Derudover er opfølgningen baseret på en gennemgang af 20 sager, hvor Erhvervsstyrelsen har gennemført slutafregning og efterkontrol af udbetalingerne til virksomhederne for de 3 kompensationsordninger. Vi har desuden holdt møder med Erhvervsstyrelsen om styrelsens kontrolindsats.

Erhvervsstyrelsens efterkontrol af udbetalinger til virksomhederne i den første fase af hjælpepakkerne

7. Statsrevisorerne bemærkede, at Erhvervsministeriet havde udskudt efterkontrollen af ansøgninger, som dermed (på daværende tidspunkt) ville ligge i op til 1½ år efter udbetalingen af kompensation, og at ministeriet ikke havde afdækket behovet for en tidligere efterkontrol af særligt risikable sager.

8. Erhvervsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at 97 % af virksomhederne havde indberettet deres oplysninger for de første kompensationsperioder, siden beretningen blev offentliggjort i november 2021, og at Erhvervsministeriet havde påbegyndt sagsbehandlingen og slutfregningen af virksomhedernes ansøgninger. Ministeren oplyste desuden, at Erhvervsstyrelsen ville foretage en udvidet kontrol af de ansøgninger, som blev vurderet særligt risikable.

Rigsrevisionen anførte i notat til Statsrevisorerne af 23. februar 2022, at vi fortsat vil følge Erhvervsministeriets gennemførelse af efterkontrollen for den første fase af hjælpepakkerne, herunder ministeriets efterkontrol af de særligt risikable sager. Disse sager vedrører fx straksudbetalinger, som ikke tidligere har været kontrolleret, og sager, hvor Erhvervsstyrelsen på baggrund af eksterne henvendelser eller styrelsens risikovurderingsmodel vurderer, at der kan være risiko for svindel eller fejl i sagerne. Det vedrører også sager, hvor der kan være risiko for, at virksomheder hvidvasker store pengebeløb.

Status for antallet af afsluttede kontrolsager

9. Tabel 1 viser status for, hvor langt Erhvervsstyrelsen er nået med sagsbehandlingen og kontrollen af udbetalingerne af kompensation i første fase af Erhvervsministeriets hjælpepakker.

En slutfregningssag omfatter både kontrol og slutfregning over for en virksomhed, som har modtaget kompensation.

Tabellen viser status for slutfregningssagerne på de 3 største kompensationsordninger – udbetaling til dækning af virksomhedernes faste omkostninger, udbetaling til lønkompensation og udbetaling for faldende omsætning hos selvstændige i første fase af hjælpepakkerne.

Tabel 1

Det samlede antal slutfregningssager, antal afsluttede sager og andelen af afsluttede sager

Kompensationsordning	Faste omkostninger	Lønkompensation	Selvstændige	I alt
Antal slutfregningssager	26.318	30.609	68.426	125.353
Antal afsluttede sager	24.615	27.176	66.685	118.476
Andelen af afsluttede sager	94 %	89 %	97 %	95 %

Note: Tallene er opgjort pr. 15. januar 2024.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Erhvervsministeriet.

Det fremgår af tabel 1, at der i alt var ca. 125.400 slutfregningssager, og at Erhvervsstyrelsen har afsluttet ca. 118.500 sager, svarende til 95 %. Styrelsen mangler således fortsat at afslutte ca. 5 % af det samlede antal sager fra første fase af hjælpepakkerne.

Straksudbetalinger

Kompensationsperioden i første fase af hjælpepakkerne var marts-august 2020. I slutningen af april 2020 gav Finansudvalget tilslutning til, at Erhvervsministeriet midlertidigt kunne foretage straksudbetaling af ansøgninger om lønkompensation og kompensation til selvstændige uden forudgående sagsbehandling, da flere virksomheder havde behov for, at der blev foretaget en hurtigere udbetaling. Erhvervsstyrelsens kontrolsetup har været indrettet med henblik på, at alle straksudbetalinger kommer gennem en manuel kontrol senest ved slutfregningen.

10. Tabel 2 viser antallet af særlige kontrolsager, som har gennemgået en udvidet COVID-19-kontrol. Disse sager indgår som en del af det samlede antal slutafregningssager i tabel 1.

Tabel 2

Antal særlige kontrolsager, antal afsluttede sager og andelen af afsluttede sager

Kompensationsordning	Faste omkostninger	Lønkomensation	Selvstændige	I alt
Antal særlige kontrolsager	1.804	2.525	4.637	8.966
Antal afgjorte sager	1.453	1.207	4.033	6.693
Andelen af afgjorte sager	81 %	48 %	87 %	75 %

Note: Tallene er opgjort pr. 15. januar 2024.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Erhvervsministeriet.

Det fremgår af tabel 2, at Erhvervsstyrelsen i alt har udtaget ca. 9.000 sager til særlig kontrol. Heraf mangler styrelsen at afslutte ca. 2.300 sager, svarende til ca. 25 % af de oprettede særlige kontrolsager. Af de 2.300 uafsluttede sager har styrelsen påbegyndt sagsbehandlingen af 500 sager.

11. Erhvervsstyrelsen fik på 2 af ordningerne – lønkomensationsordningen og ordningen for selvstændige – mulighed for at straksudbetale komensation til virksomhederne. Dette skete ud fra et hensyn om at nedbringe sagsbehandlingstiden og sikre en hurtigere komensation til virksomhederne. Tabel 3 viser antallet af sager, hvor Erhvervsstyrelsen foretog straksudbetaling til virksomhederne. Sagerne indgår som en del af det samlede antal slutafregningssager i tabel 1.

Tabel 3

Antal straksudbetalingssager, hvor Erhvervsstyrelsen har foretaget kontrol, antal afgjorte sager og andelen af afgjorte sager

Kompensationsordning	Lønkomensation	Selvstændige	I alt
Antal straksudbetalingssager	3.331	25.120	28.451
Antal afgjorte sager	2.769	23.936	26.705
Andelen af afgjorte sager	83 %	95 %	94 %

Note: Tallene er opgjort pr. 15. januar 2024.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Erhvervsministeriet.

Det fremgår af tabel 3, at Erhvervsstyrelsen har behandlet ca. 94 % af sagerne, hvor styrelsen har foretaget straksudbetaling.

12. Rigsrevisionen har desuden rekvireret tal for slutfregningssager fra første fase af Erhvervsministeriets hjælpepakker, hvor der kan være mistanke om hvidvask. Den 15. januar 2024 var der 3.552 sager med hvidvaskefterretninger. Heraf havde Erhvervsstyrelsen afsluttet 2.696 sager og manglede fortsat at behandle 856 sager.

Vores opfølgning viser således, at Erhvervsstyrelsen er ved at have afsluttet behandlingen af sagerne fra første fase af hjælpepakkerne. Erhvervsministeriet oplyser, at Erhvervsstyrelsen for de sager, som endnu ikke er afsluttet, har udarbejdet en plan for afslutningen af sagerne for hver af de 3 ordninger. Derudover holder Erhvervsstyrelsen månedlige statusmøder om sagerne for at sikre størst mulig fremdrift i sagsbehandling. Erhvervsstyrelsen forventer, at alle sager – med undtagelse af helt særlige sager, som fx afventer domstole – vil være afsluttet senest sommeren 2024.

Erhvervsstyrelsens kontrol af sagerne

13. Udbetaling af kompensation som følge af coronanedlukningen skete ud fra virksomhedernes forventninger til omsætningsnedgang og antallet af hjemsendte medarbejdere på ansøgningstidspunktet. Erhvervsstyrelsens efterkontrol og slutfregning har haft til formål at afgøre, om virksomhederne har opfyldt kravene for at modtage kompensation, og at kontrollere, om det udbetalte kompensationsbeløb er korrekt.

14. Vores opfølgning viser, at Erhvervsstyrelsen har haft et kontrolsetup, hvor alle ansøgninger har gennemgået en maskinel kontrol. Her kunne ansøgningerne få påsat et risikomærkat, hvis der fx var uoverensstemmelse mellem virksomhedens indtastede oplysninger og oplysninger om ejerforhold og momspligtig omsætning i offentlige registre. Erhvervsstyrelsen kunne bl.a. kontrollere virksomhedernes oplysninger mod oplysninger i CVR-registret, elndkomst og momsregistret. Ansøgningerne kunne også få påsat et risikomærkat, hvis Erhvervsstyrelsens ML-model (Machine Learning-model) gav ansøgningen en høj risiko, eller hvis styrelsen modtog eksterne henvendelser, som kunne indikere risiko for svindel.

Vi har i 20 udvalgte sager efterprøvet, om Erhvervsstyrelsen har fulgt op på de risikomærkater, som var registreret på sagerne i den maskinelle kontrol, og som skal sikre, at virksomhederne har opfyldt kravene for støtten. Derudover har vi gennemgået de udvalgte sager med henblik på at fastslå, om slutfregningen er foretaget korrekt ud fra den indsendte dokumentation.

De adgangsgivende krav for at modtage kompensation fra de 3 ordninger

For **ordningen for faste omkostninger**, hvor virksomhederne kunne få dækket en del af deres faste omkostninger, var det et krav, at virksomheden skulle have haft en omsætningsnedgang på minimum 35 % i forhold til virksomhedens omsætning i referenceåret 2019.

For lønkomponentsordningen, som gav mulighed for kompensation for hjemsendte ansatte med løn, var det et krav, at virksomheden minimum havde hjemsendt 30 % eller 50 ansatte i virksomheden.

For **ordningen for selvstændige**, hvor virksomheder kunne blive kompenseret for faldende omsætning, var det et krav, at virksomheden havde en omsætningsnedgang på ansøgningstidspunktet på minimum 30 % i forhold til virksomhedens omsætning i referenceåret 2019, hvor omsætningen samtidig skulle have været minimum 120.000 kr. Desuden var det et krav, at ansøgeren ejede minimum 25 % af virksomheden.

Udvalgte sager på de 3 kompensationsordninger

Rigsrevisionen har udvalgt 15 slutfregningssager tilfældigt ud fra følgende 2 kriterier:

- Sagerne dækker alle 3 kompensationsordninger.
- Slutfregningen dækker de 3 mulige scenarier: tilbagebetaling, merudbetaling eller ingen ændring af udbetalingerne af kompensation.

Herudover har Rigsrevisionen udvalgt 5 sager fra Erhvervsstyrelsens udvidede COVID-19-kontrol, hvor styrelsen har haft en mistanke om svindel, så de 3 ordninger er repræsenteret i stikprøven.

Formålet med sagsudvælgelsen har været at afspejle variationen i sagspopulationen i størst mulig grad.

Boks 1 viser eksempler på, hvad Erhvervsstyrelsen har kontrolleret i de udvalgte sager.

Boks 1

Eksempler på kontrol under Erhvervsministeriets kompensationsordninger

Lønkompressionsordningen

For lønkompressionsordningen har Erhvervsstyrelsen kontrolleret ansættelsesperioden for de ansatte, antallet af hjemsendelsesdage og ansættelsesforhold. Årsagerne til ændring af kompensation i sagerne har fx været, at nogle ansatte var genindkaldt på arbejde, og/eller at der har været perioder, hvor virksomhederne samtidig har modtaget offentlig ydelse for ansatte (dagpenge eller barsel).

Ordningen for selvstændige

For ordningen for selvstændige har Erhvervsstyrelsen gennemgået virksomhedernes omsætning i kompensationsperioden (marts-august 2020) og undersøgt, om virksomhederne har levet op til et krav en omsætningsnedgang på minimum 30 % set i forhold til 2019 (referenceåret), dvs. året inden COVID-19-pandemien.

Ordningen for faste omkostninger

For ordningen for faste omkostninger har Erhvervsstyrelsen sammenholdt virksomhedernes dokumentation for omsætning og faste omkostninger i kompensationsperioden med tal for 2019.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Erhvervsministeriet.

Vores gennemgang viser, at Erhvervsstyrelsen har fulgt op på de risikomærkater, som er registreret på sagerne. Desuden har Erhvervsstyrelsen beregnet kompensationen ud fra den dokumentation, der er på sagerne. Sidstnævnte betyder, at når der har manglet dokumentation på en sag (fx for omsætning og udgifter), har Erhvervsstyrelsen i første omgang bedt om yderligere dokumentation. Har virksomheden ikke kunnet indsende det efterspurgte, er sagen blevet afgjort på det foreliggende grundlag. Derfor har Erhvervsstyrelsen også i nogle tilfælde krævet fuld tilbagebetaling af kompensationen.

15. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

16. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Erhvervsministeriets forvaltning af hjælpepakker under COVID-19 (nr. 6/2021) 24-11-2021 Ministerredegørelse: Erhvervsministeren: 25-01-2022	Finansudvalget: 02-12-2021 Erhvervsudvalget: 13-01-2022		Erhvervsministeren: 14-01-2022 (152)			